

creative
skills
europe

Evropská platforma pro vzdělávání a školení
v audiovizuálním sektoru a sektoru živých vystoupení

PLODNÁ SPOLUPRÁCE PŘÍSTUP KE ŠKOLENÍ PROSTŘEDNICTVÍM SOCIÁLNÍHO DIALOGU

Příklady iniciativ sociálních partnerů
podporující dovednostia rozvoj profesní dráhy
v evropských kreativních sektorech

Řada Creative Skills Europe

Pět cílených publikací pro inspiraci podniků a profesionálů z evropských kreativních sektorů k tomu, aby se zapojili do školení a rozvíjeli řešení uzpůsobená pro rozvoj dovedností a řízení profesní dráhy.

- **O krok napřed – školení pro inovace**

Správné praxe rozvoje dovedností v Evropě podporující strukturální transformace kreativních sektorů

- **Sázka na jistotu – rozvoj školení a pracovní síly**

Sada nástrojů pro rozvoj personálních řešení podporující investice do dovedností v kreativním sektoru

- **Je to nový svět – školení v digitální éře a pro ni**

Příklady úspěšných programů a nástrojů pro kreativní profesionály v digitálním prostředí

- **Spojujeme síly – financování našich potřeb školení**

Doporučení pro rozvoj programů financování školení v kreativním sektoru

- **Plodná spolupráce – přístup ke školení prostřednictvím sociálního dialogu**

Příklady iniciativ sociálních partnerů, jež podporují rozvoj dovedností a profesní dráhy v evropských kreativních sektorech

Publikace připravila Daphne Tepperová, projektová ředitelka, Creative Skills Europe

Grafický návrh: Laurence Dierickx

Vydáno v březnu 2019

*Projekt byl podpořen Evropskou komisí.
Tato publikace odráží pouze názory autorů
a Komise neručí za jakékoli použití informací
v ní obsažených.*

Úvod

Zajistit, aby byli profesionálové vybaveni správnou sadou dovedností proto, aby mohli čelit současným a budoucím výzvám, je klíčové jak pro přežití podniků, tak pro zajištění profesních drah jednotlivců.

Na evropské a národní úrovni zaujal rozvoj dovedností ústřední místo ve strategiích veřejných politik s cílem bojovat s nezaměstnaností a chránit kvalitu a konkurenceschopnost našich ekonomik. Profesní školení je však komplexní oblastí aktivit, které vyžadují zapojení různých zúčastněných stran a neustálé povědomí o vývoji a potřebách v terénu.

Creative Skills Europe, evropská platforma pro vzdělávání a školení v audiovizuálním sektoru a sektoru živých vystoupení, je projekt, jenž si klade za cíl sběr informací a rozvoj nástrojů, které sektoru pomohou, aby dovednosti uzpůsobil realitě daného oboru.

Platforma Creative Skills Europe, organizovaná partnerskými evropskými odborovými svazy, zaměstnaneckými organizacemi a národními dovednostními institucemi, staví na znalostech sektoru o jeho vlastním vývoji a potřebách. Snažila se o vytvoření synergie na národní a evropské úrovni a inspirování nových druhů aktivit, jak na firemní úrovni, tak kolektivním způsobem na úrovni sektoru. Jejím cílem bylo rozvířit diskusi o potřebách rozvoje dovedností v našem sektoru a podpořit iniciativy, které na tyto potřeby reagovaly.

Po první fázi aktivit (2014–2016), jež vedla k rozpoznání klíčových trendů majících vliv na dovednosti a kompetence v našich sektorech, jsme se rozhodli vést spolupráci z pohledu konkrétních potřeb vyplývajících z daného oboru.

V letech 2017–2018 byly v různých evropských městech pořádány tematické workshopy na téma inovací, personálního managementu, digitálního prostředí a úlohy sociálního dialogu. Během těchto setkání byly sdíleny dostupné informace o našich trzích práce, byly studovány kvalitativní analýzy klíčových trendů a zúčastněným stranám, jež zastupovaly orgány, instituce a oborové zástupce činné ve vzdělávání a školení, byly představeny správné praxe dovednostních řešení.

Hlavní výsledky těchto výměn jsou představeny v uvedené řadě publikací.

Přístup ke školení: priorita pro všechny

Profesní školení – prvotní a pokračující – spočívá v jádru toho, čím se zabývá sociální dialog, z důvodu dopadu školení na kulturní a kreativní sektor, na příležitosti k zaměstnání a individuální profesní dráhy.

Jak zaměstnavatelé, tak organizace pracovníků, mají enormní zájem na tom, aby si profesionálové v sektoru osvojovali ten správný soubor dovedností ve správný čas v průběhu svého pracovního života.

S dopadem globalizace a digitalizace na audiovizuální sektor a sektor živých vystoupení, kdy tyto jevy působí na téměř všechna povolání, z nichž sestává pracovní síla těchto sektorů, se stal rozvoj dovedností nutností pro všechny druhy podniků a organizací.

Přístup ke školení je též klíčovou podmínkou pro zajištění individuálních profesních drah, které fungují na projektovém základě, mimo tradiční zaměstnanecký poměr (živnost, volná noha atd.).

S tím, jak odvětví prochází transformacemi, potřebují profesionálové možnost se „znovuobjevit,“ posunout z jednoho povolání do druhého či rozšířit své portfolio dovedností, aby se přizpůsobili novým skutečnostem a/nebo úlohám, nebo si vydělali na živobytí, jestliže jedno povolání není dostatečné.

Jelikož velká část profesionálů v kulturním a kreativním sektoru má sklon měnit zaměstnavatele vícekrát v průběhu své profesní dráhy, řešení pro dovednosti musí být probírána na individuální úrovni, na úrovni firem a na úrovni sektoru.

Zaměstnavatelé a odbory v Evropské unii získali strategickou roli v řízení a/nebo implementaci profesních školicích programů.

Sociální partneři jsou obecně úzce spojeni s profesními vzdělávacími programy a jsou klíčovými zúčastněnými stranami při propagaci a rozvoji učňovství.

V menším počtu zemí vznikly pro sektor specifické orgány (rady pro dovednosti, školicí fondy, pozorovací stanice apod.). Ty monitorují vývoj v sektoru, udržují stálou diskuzi mezi klíčovými zúčastněnými stranami a iniciují řešení pro dovednosti, jež reagují na potřeby sektoru.

Existují také privilegovaná místa setkávání odvětvových a vzdělávacích institucí a důležité zdroje informací pro širší publikum ohledně profesních perspektiv v kreativním a kulturním průmyslu.

Jsou financovaná z daní, příspěvků zaměstnavatelů, poskytovateli školení a/nebo z veřejných financí, mají různou velikost a různé cíle, dle národního kontextu. Existují velmi zajímavé modely zapojení na úrovni sektoru do zaměstnávání a diskuzních školení a aktivit.

Dovednostní řešení: inspirace z Evropy

Francouzský model: legislativa napříč sektorem a důležité zapojení sociálních partnerů na úrovni sektoru

Ve Francii je systém profesního školení zakořeněný v legislativě přijaté 70. letech 20. století. Poslední reforma, která se dala do pohybu po „uzákonění svobody volit si svoji profesní budoucnost“ v září 2018, je právě nyní zaváděna. Přinese velké změny do institucionální krajiny, i do mechanismů financování a jejich dostupnosti.

Ve Francii je ročně vynakládáno téměř 32 miliard eur na profesní školení. Jeden ze zdrojů financování (14,3 miliardy) pochází z povinných příspěvků zaměstnavatelů (0,55 % celkových mezd pro firmy, které mají méně než 11 zaměstnanců, a 1 % celkových mezd pro větší společnosti) a z učňovské daně (0,68 % celkových mezd pro firmy, na které se vztahuje). V novém systému budou oba příspěvky spojeny do jednoho příspěvku, který bude ústředně vybírán URSSAF (jež již vybírá příspěvky na sociální zabezpečení), a poté budou distribuovány nově vytvořeným orgánům napříč sektorem (France Compétences), následně pak „operátorům kompetencí“, z nichž každý bude pokrývat několik hospodářských sektorů. Navíc vedle těchto povinných, zákonem stanovených příspěvků, společnosti přispívají na dobrovolné bázi s cílem dokončit své plány školení stanovené pro každý rok v souladu s jejich potřebami. Následně své příspěvky převádějí „operátorům kompetencí.“ Sociální partneři sektoru mohou rovněž uzavírat smlouvy, které předpokládají konvenční příspěvky. Cílem je vybudovat sdílené školicí plány a reagovat na školicí příležitosti, které budou identifikovány. Stát a regiony též přispívají k financování profesního školení.

Pro kulturní a kreativní sektor bude sektorovým orgánem nadále, i po reformě, AFDAS (s rozšířeným portfoliem). Organizace AFDAS, řízená sociálními partnery, řídila sektorová školicí práva a programy po desetiletí. Byla klíčová v propagaci programů napříč sektorem i ve vývoji sektorové specifických nástrojů. Budoucnost některých těchto nástrojů je stále nejistá, ale nabídka služeb a vedení podniků a profesionálů bude zachována. Podle nové legislativy bude úloha sociálních partnerů v systému učňovství posílena.

Z politického hlediska, CPNEF SV a AV (spojené národní výbory zaměstnávání a školení pro audiovizuální sektor a sektor živých vystoupení) mají na starost identifikaci potřeb zaměstnanců a vývoje kompetencí tak, aby byla navrhována řešení a uzpůsobena nabídka prvotního a pokračujícího školení. Proto, aby bylo těchto cílů dosaženo, publikují průvodce povoláními v sektorech, statistické nástěnky, výhledové studie atd.

Na úrovni firem mají organizace s 300 či více zaměstnanci povinnost se zapojit, alespoň jednou za 3 roky, do jednání s odbory ohledně budoucího plánování zaměstnávání a dovedností (Gestion Prévisionnelle des Emplois et des Compétences, GPEC). Povinností je jednat, ale nikoli nutně dosáhnout dohody. Společnosti, které mají méně než 300 zaměstnanců se mohou samozřejmě těchto jednání zúčastnit, pokud mají zájem.

Cílem dohody GPEC je předvídat socioekonomický, technologický či organizační vývoj společnosti a přizpůsobit kompetence zaměstnanců tak, aby mohli těmto změnám čelit. Francouzský veřejný vysílatel, France Télévisions, se například jednání zúčastnil a přijal úmluvu o GPEC. Dokument představuje popis stálých povolání v této společnosti, výhled na očekávané změny v období 2017-2020, a pak navrhuje strategii, která by měla tyto změny doprovázet.

Pro více informací:

<https://www.afdas.com/>

<https://www.cpnefsv.org/>

<http://www.cpnef-av.fr/>

Belgický model: kolektivní smlouvy podpořené veřejnými financemi

Kolektivní smlouvy v Belgii v sektorech živých vystoupení, audiovizuální a filmové produkce počítají s výběrem příspěvků od zaměstnavatelů (0,10 % celkových mezd) na zaměstnávání a školení „ohrožených skupin“. „Ohrožené skupiny“ jsou široce definovány a zahrnují profesionály, jejichž práce se mění nebo je ovlivněna technologií, mladé lidi hledající zaměstnání, starší pracovníky atd.

Tyto příspěvky jsou spravovány a redistribuovány organizací mediarte.be pro audiovizuální sektor a sektor živých vystoupení v Belgii a Sociaal Fonds Podiumkunsten pro múzická umění a sektor hudby ve vlámské komunitě. Obě organizace jsou řízeny sociálními partnery.

Vedle doručení a financování školicích aktivit mediarte.be a Sociaal Fonds Podiumkunsten vyvinuly portfolio aktivit (profesní koučink, k bezpečnosti a zdraví, k diverzitě apod.) financovaných obecnými programy nebo specifickými smlouvami s veřejnými institucemi.

Pro více informací:

<https://podiumkunsten.be>

<https://www.mediarte.be>

Britský model: organizace vedené odvětvím a pevná partnerství

Ve Spojeném království se na potřeby dovedností v kulturním a kreativním sektoru soustředí dvě organizace: Creative & Cultural Skills (řemesla, kulturní dědictví, design, literatura, hudba, múzická umění a vizuální umění) a ScreenSkills (animace, film, hry, televize, VFX a imerzivní technologie). Obě organizace pracují úzce se zaměstnavateli, odborovými svazy a dalšími zúčastněnými stranami.

Organizace Creative & Cultural Skills poskytuje příležitosti práce a učení se v kreativním průmyslu. Coby nezávislá nezisková organizace poskytuje karierní poradenství a vedení, podporuje učňovství a zajišťuje aktivity pro mladé lidi prostřednictvím své sítě podporovatelů odvětví a vzdělávání – National Skills Academy. Creative & Cultural Skills od roku 2008 vytvořila více než 7.000 učňovských míst v kreativním průmyslu a poskytla karierní poradenství více než 5 milionům lidí.

Organizace ScreenSkills poskytuje vhled, rozvoj profesní dráhy a další příležitosti, které pomohou pěstovat a udržovat kvalifikovanou a inkluzivní pracovní sílu v sektoru pracujícím pro obrazovky.

Její práce zahrnuje:

- (1)** rozpoznání mezer v dovednostech – současných a budoucích – v sektoru pracujícím pro obrazovky a v celé zemi, aby poskytla podkladovou bázi pro investice do dovedností;
- (2)** zajišťování karierních informací;
- (3)** mapování a kvalitativní značení profesních cest ke zlepšení diverzity na vstupní úrovni a pracovní připravenosti;
- (4)** podpora vývoje na každé úrovni profesní dráhy v sektoru pracujícím pro obrazovky, včetně mentoringu a nabízení stipendií.

Vedle toho podporuje dobrovolné příspěvky v odvětví, je podporována BFI, jež rozděljuje fondy z národní loterie, kterými je zaštiťován program BFI Future Film Skills. ScreenSkills také dostává podporu od anglické Umělecké rady za účelem sdílení odbornosti a správné praxe v sektoru pracujícím pro obrazovky pro další části kreativního průmyslu.

Iniciativy UK Theatre a Society of London Theatre, či centra pro digitální učení kreativců na volné noze Federace odborů v zábavním průmyslu, jako jsou např. Theatre Workforce Review a Workforce Development Strategy, jsou dalšími dobrými příklady úlohy a vlivu organizací a pracovníků, které mohou mít na poli hodnocení potřebných dovedností a profesního školení.

Pro více informací:

<https://ccskills.org.uk/>

<https://www.screenskills.com/>

<https://uktheatre.org/>

<https://www.feustraining.org/>

Co si můžeme odnést a výhled do budoucna

1. Organizace zaměstnavatelů a pracovníků jsou klíčovými hráči pro podporu profesního školení.

Díky jejich spojení s terénem, jejich vzhledům do klíčových trendů ovlivňujících sektor a jejich kapacitě pro implementaci a podporu řešení pro dovednosti, jsou zaměstnavatelské organizace a organizace pracujících v Evropě zapojené do aktivit profesního školení.

Jsou požádány, aby poskytly informace pro studijní plány prvotního vzdělávání a aby byly aktivními zúčastněnými stranami profesních vzdělávacích programů. Jsou vyzývány, aby zaujaly aktivní roli v rozvoji učňovství či stáží a aby nabízely příležitosti pro průběžné učení svého personálu.

2. Iniciativy sociálních partnerů ve vztahu ke školení mohou být formálně právně uznány nebo sjednány v kolektivních smlouvách

Vněkterých zemích, např. ve Francii, je role sociálních partnerů v rozvoji dovedností a celoživotního učení regulována obecným zákonem, který je doplněn smlouvami sjednanými na úrovni sektoru.

V jiných zemích, např. v Belgii, kolektivní smlouvy počítají s financováním dalšího školení formou příspěvků zaměstnavatelů, jež jsou spravovány a redistribuovány organizacemi pro dovednosti, jež jsou řízené sociálními partnery.

Ve Spojeném království zaměstnavatelé v audiovizuálním sektoru přispívají do Fondu pro dovednosti – odvětvím dobrovolně odsouhlaseného či sjednaného v době zavedení daňových úlev.

V Evropské unii jsou systémy učňovství charakterizovány zapojením sociálních partnerů do jejich správy a realizace.

3. Ad hoc iniciativy a partnerství též odpovídají na specifické potřeby

Iniciativy vyvinuté organizacemi zaměstnavatelů a pracujících, ať už společně, nebo zvláště, mimo rámec formální dohody, aby reagovaly na krátkodobé potřeby mohou mít též velký vliv a být zajímavou zkušební půdou pro další akce.

Na místní úrovni jsou zejména partnerství klíčová k ustavení synergií a vzájemnosti zdrojů.

Spolupráce mezi organizacemi zaměstnavatelů a pracujících může vést též k lepšímu přijetí nabídky školení, k relevantnějším školicím aktivitám a k iniciativám, které berou v potaz jak potřeby společnosti, tak individuálních profesních drah.

4. Spolupráce na úrovni společností může být též důležitá pro zlepšení přístupu ke školení

Diskuze o rozvoji dovedností mezi vedením a pracujícími na úrovni společnosti je velmi důležité udržovat, aby se zajistilo:

- (1) že individuální práva na školení tam, kde existují, jsou dodržována;
- (2) že jsou zajišťovány povinné školicí programy (např. týkající se zdraví a bezpečnosti);
- (3) že jsou pracovníci provázeni po dobu jejich profesní dráhy;
- (4) a že školicí potřeby firmy jsou uznávány a naplňovány.

Některé diskuze se mohou odehrávat v méně či více formálním prostředí, avšak ať už je zvolený formát jakýkoli, spolupráce mezi vedením a odbory bude nezbytným prvkem pro další ukotvení školení v audiovizuálním sektoru a sektoru živých vystoupení a pro nabídku školicích aktivit, jež budou jak relevantní, tak dostupné pro profesionály z těchto sektorů.

Creative Skills Europe, evropská platforma pro vzdělávání a školení v audiovizuálním sektoru a sektoru živých vystoupení, je společným projektem řízeným sociálními partnery z evropských Výborů pro sociální dialog v audiovizuálním sektoru a sektoru živých vystoupení:

- CEPI - Evropská asociace pro audiovizuální produkci
- EBU - Evropský svaz vysílatelů
- EFJ - Evropská federace novinářů
- EURO-MEI - mediální, zábavní a umělecký sektor organizace UNI Europa
- FIA - Mezinárodní herecká federace
- FIM - Mezinárodní federace hudebníků
- Pearle* - Live Performance Europe (Asociace zaměstnavatelů v múzických uměních League Europe)

Creative Skills Europe se též těší podpoře a odbornému přispění těchto národních organizací:

- mediarte.be, Fonds Social du Secteur Audiovisuel & Fonds Social de la Production de films / Sociaal Fonds voor de Audiovisuele sector & Fonds voor de filmproductie (Belgie)
- Sociaal Fonds Podiumkunsten (Belgie)
- Commission Paritaire Nationale Emploi Formation Audiovisuel (Francie)
- Commission Paritaire Nationale Emploi Formation Spectacle Vivant (Francie)
- GOC, odborné centrum pro kreativní průmysl (Nizozemí)
- ScreenSkills (Spojené království)
- Creative & Cultural Skills (Spojené království)
- Kariérní a přechodové středisko služeb Univerzity umění v Berlíně (Německo)
- Německá společnosti pro divadelní techniky / Deutsche Theatertechnische Gesellschaft DTHG (Německo)
- Kulturakademin (Švédsko)

S finanční podporou Evropské unie

Evropská platforma pro vzdělávání a školení
v audiovizuálním sektoru a sektoru živých vystoupení